

ת"פ 37357/02/19 - מדינת ישראל נגד יאיר יעיש בן שבת

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 37357-02-19 מדינת ישראל נ' בן שבת

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי
מדינת ישראל
באמצעות תביעות ירושלים

המאשימה

נגד

יאיר יעיש בן שבת
באמצעות ב"כ עו"ד מוטי הרוש

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום בביצוע עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש-בת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן- **חוק העונשין**).

2. בכתב האישום נטען כי ביום 12.10.16 בשעות הערב, במוצאי צום יום כיפור, תקף הנאשם את המתלוננת, גרושתו. מעובדות כתב האישום עולה כי המתלוננת ביקשה מן הנאשם שייצא מביתה, אולם הוא סירב. אז, התקשרה המתלוננת למשטרה. הנאשם, בתגובה, נטל מידה את מכשיר הטלפון הנייד, חבט במכת אגרוף בפניה וגרם לה לדימום משפתה. בהמשך, ירק הנאשם על המתלוננת ודחף אותה, עד אשר בתו הדפה אותו אל מחוץ לבית.

3. ביום 12.05.19, ולאחר שמיעת עדותה של המתלוננת ושל שכנתה, כמו גם לאחר שמיעת עדותו של הנאשם, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה במיוחס לו בכתב האישום. עוד באותו הדיון, הוריתי לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שהתקבל ביום 27.10.19 עולה כי הנאשם בן 56, גרוש ואב לשלושה ילדים. נכון למועד עריכת התסקיר, התגורר באופן זמני בהוסטל מטעם עיריית ירושלים. קורות חייו פורטו בהרחבה בתסקיר. תואר כי בהיותו בן 33 נישא למתלוננת, ואולם בעקבות כישלון עסק עצמאי שפתח, ומצב כלכלי קשה אליו נקלעה המשפחה, החליטו השניים להיפרד והתגרשו בשנת 2008.

עמוד 1

הנאשם מסר לשירות המבחן כי במקביל להליך הגירושין הוא נפצע בתאונת עבודה וסבל מפריצת דיסק. בעקבות הפציעה החל נוטל משככי כאבים, ובהמשך החל להשתמש אף בסמים מסוג חשיש, הרואין וקוקאין. הוא מסר כי ניסה לעבור מספר הליכי גמילה באופן עצמאי אולם ללא הצלחה. כאמור, במועד עריכת התסקיר התגורר הנאשם בהוסטל בחסות עיריית ירושלים. משיחה עם עו"ס מהיחידה לדרי רחוב, נמסר כי עלה הרושם שהנאשם נמצא בעיצומו של הליך שינוי. בדיקות לאיתור סם שמסר הנאשם במסגרת שירות המבחן נמצאו נקיות.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה ליטול אחריות למעשיו. לדבריו, העבירה בוצעה עת היה תחת השפעת סמים והוא אינו זוכר את פרטי האירוע בבהירות. השירות התרשם כי הנאשם התקשה לבחון את התנהלותו בעת האירוע ונטה להשליך האחריות על השימוש בסמים. באשר לעבירות קודמות שביצע כלפי המתלוננת, מסר כי אף הן היו בהיותו תחת השפעת סמים. שירות המבחן שוחח עם המתלוננת, וזו מסרה כי לאורך שנות הנישואים לא היה הנאשם אלים כלפיה, והתנהגות זו החלה עם התמכרותו לחומרים ממכרים. היא תיארה עוד כי לאחר שסיים את הליך הגמילה האחרון חזרו השניים להיות בקשר חיובי והוא מגיע לביתה לשם מפגש עם ילדיהם. עוד היא תיארה כי כיום, כשהוא אינו מכור לסמים, היא אינה חוששת ממנו. באשר להמלצה, לאור הליך הגמילה שעבר הנאשם, המליץ שירות המבחן על השתתפותו של 130 שעות ומאסר מותנה.

תמצית טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר, שיכול ויורצו בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל. לשיטתה, יש למקמו בחלקו התחתון של מתחם העונש, להשית עליו 8 חודשי מאסר בפועל, וכן להפעיל את ששת חודשי המאסר על תנאי שהושתו על הנאשם במסגרת ת"פ 56951-12-13. סה"כ יש להשית על הנאשם, כך לשיטת המאשימה, 14 חודשי מאסר בפועל.

6. ב"כ הנאשם הדגיש את נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט את היותו דר רחוב שנמצא בעיצומו של הליך גמילה מסמים. לתמיכה בטיעון זה הגיש ב"כ מסמך שנכתב על ידי עו"ס בועז עצמון, עו"ס יחידת דרי רחוב, ממנו עולה כי החל משנת 2019, לאחר שנים רבות של חיי רחוב והתמכרות לסמים, החל הנאשם בהליך שיקום מקיף. צוין שם עוד כי לנאשם אמצעי קיום מינימאלי, וכי הוא נמצא בתהליכים להגשת בקשה לקבלת קצבת נכות. משכך, עתר ב"כ הנאשם להפעיל את עונש התנאי כך שהעונש כולו שיושת על הנאשם ירוצה בעבודות שירות.

דין והכרעה

7. כידוע, בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב **בערך החברתי** שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה נשוא כתב האישום הוא הגנה על שלומה הגופני, ביטחונה האישי ושלווה נפשה של המתלוננת.

8. הימים הם ימים טרופים. רק בשנה האחרונה התוודענו לעוד ועוד מקרים בהם איבדו נשים את חייהן על ידי בני זוגן. כמות המקרים מעוררת בהלה של ממש, עד כדי שניתן להתייחס לתופעה מחרידה זו כאל מכת מדינה. בשורה

ארוכה מאוד של פסקי דין הודגשה החומרה היתרה הטמונה בעבירות המבוצעות בתא המשפחתי והצורך בענישה מחמירה בצדן. כך למשל, צוין כי "עבירות אלימות במשפחה הן תופעה נפסדת המהווה נגע רע בחברה, ועל רשויות החוק והמשפט לעשות כל שביכולתן כדי להביא למיגור תופעה זו" (רע"פ 1884/19 **שמריז נ' מדינת ישראל**, פס' 12 (פורסם בנבו, 14.03.19)).

9. לרוב, המדובר באלימות המתבצעת בחדרי חדרים, רחוק מן העין, באופן המקשה על גילוייה עד אשר אוזרת הנפגעת את האומץ להביא את מצוקתה לידיעת גורמי אכיפת החוק במטרה להביא לריפוי מצבה. ראו לעניין זה דבריה של כב' הנשיאה חיות ב-ע"פ 6539/17 **נסראת אבו תנהא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.03.18):

כבר נפסק בהקשר זה כי חומרה יתרה נודעת למעשי אלימות המתבצעים בתוך המשפחה תוך ניצול מעמדו של הגורם "החזק" בתא המשפחתי כלפי החלשים ממנו והתלויים בו. אכן, "עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שריו התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו" (ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] 14.2.2011). בנסיבות כאלה, על בית המשפט מוטל ביתר שאת התפקיד להגן על הנפגע או הנפגעת ולמצות את הדין עם הפוגע.

10. לצד זאת, אין לחדד כי לעיתים המדובר באירוע אלימות חד פעמי, אשר הינו תולדה של רגעי לחץ ומשבר, ואשר איננו מאפיין את חייהם המשותפים של בני הזוג. ברור כי אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשה. בהקשר זה ראוי לציין, כי אלימות בתא המשפחתי לובשת צורות שונות. לעיתים, כלל אין המדובר באלימות פיזית, כי אם באלימות נפשית בלתי פוסקת שנועדה להטיל אימה על הנפגעת באופן שוטף. במקרים אחרים, ייתכן ומדובר יהיה באלימות כלכלית, שנועדה למנוע את עצמאותה של הנפגעת באופן המחזק את התלות והצורך שלה בפוגע. כך או אחרת, בתי המשפט הדגישו את הצורך להילחם בתופעת האלימות במשפחה.

11. בחינת נסיבות ביצוע העבירה מובילה למסקנה כי הפגיעה בערך המוגן הינה ברף הבינוני;

12. עובדות כתב האישום אינן מרחיבות בדבר נסיבות ביצוע העבירה, אולם עולה מהן כי המתלוננת ביקשה מן הנאשם לעזוב את שטח הבית, אולם האחרון לא שעה לבקשתה. בהמשך, כאשר מסרה לו כי תתקשר למשטרה, החל נוקט כלפיה באלימות שבאה לידי ביטוי במכת אגרוף לפניה, יריקה על פניה ודחיפתה. עולה איפא כי אף יצירת הקשר עם המשטרה לא הרתיעה את הנאשם אשר המשיך ופעל באלימות.

13. בבחינת הנזק שנגרם למתלוננת, עולה כי נגרם לה דימום משפחה, ואולם לא למותר לציין את הנזק הרגשי-נפשי הקיים באופן מובנה בעבירות מעין אלה, ובפרט כאשר מדובר באלימות מצד אבי ילדיה של המתלוננת.

14. עוד מצאתי להתייחס לדבריו של הנאשם, כפי שנמסרו על ידו לשירות המבחן, לפיהם העבירה בוצעה בהיותו תחת השפעת סמים. ברי כי אין באמור כדי להוות משום נסיבה מקלה. הלכה מושרשת היא כי כניסתו המודעת של אדם

למצב של שכרות או השפעת סמים, בגדרו הוא בעל סיכון לציבור ולעצמו, אין ולא יכול להיות בה אלמנט המקל עמו (ראו מבין רבים: ע"פ 799/19 צ'קול נ' מדינת ישראל, פס' 10 (פורסם בנבו, 18.07.19)). הדברים נכונים גם בנסיבות העניין דנא.

15. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בעבירה בה הורשע הנאשם, משיתים בתי המשפט מנעד רחב מאוד של עונשים הנע בין ענישה הצופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר בפועל. כבר נפסק לא אחת כי כל מעשה אלימות שונה בנסיבותיו ובחומרתו, באופן המשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם. עוד יוזכר כי מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה דנן הינה אך אחד הגורמים בקביעת מתחם העונש ההולם (ראו והשוו, בשינויים המחייבים, ענישה ומתחמי עונש הולם במקרים הבאים: רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 01.03.20); רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.03.19); רע"פ 6464/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.18); רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.05.16); רע"פ 303/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.06.16); עפ"ג 41415-04-15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.08.15); ת"פ 32056-01-14 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 29.12.14)).

16. בנסיבות האמורות אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 14 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

17. הלכה פסוקה קבעה כי על בתי המשפט מוטל תפקיד חשוב בהגנה על הנפגעות באמצעות ענישה מחמירה בעבירות אלה: "בית משפט זה קבע, וחזר וקבע, כי עבירות אלימות נגד נשים במסגרת התא המשפחתי יזכו ליחס מחמיר [...]". החמרת הענישה במקרים אלה מייצגת את חשיבותו של הערך המוגן שמונח על הכף, והוא "לספק ביטחון לכל אישה ואישה בביתה, מקום מבצרה, בחיק משפחתה" (שם, שם) (ע"פ 6968/16 אודי גרני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22.05.18)).

18. זאת ועוד; לאחרונה ניכרת מגמת החמרה בעבירות המבוצעות במסגרת התא המשפחתי. מגמה זו נועדה, כאמור, לסייע במיגור התופעה, ולתת משקל משמעותי לשיקולי הרתעה. יודגש כי החמרה כאמור נכונה לכלל עבירות האלימות במשפחה - בין אם ברף הגבוה ובין אם ברף הנמוך - וברי שהדבר תלוי בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (לעניין הצורך בהחמרה בענישה בעבירות אלמ"ב ראו: רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 01.03.20), בפס' 7; רע"פ 149/19 פפאשווילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.01.19), בפס' 11; רע"פ 6464/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.10.18), בפס' 7; ע"פ 5307/17 חלאג' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.07.18); רע"פ 1884/19 שמריז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.03.19)).

19. כאמור לעיל, אין המדובר במדיניות המחמירה באופן מכאני ואוטומטי. עיקרון בסיסי בתורת הענישה הינו כי ענישה היא לעולם אינדיבידואלית ומושפעת מן הנסיבות הפרטניות של כל מקרה ומקרה. עם זאת, הצורך בהרתעה מחייב השתת ענישה מחמירה, שתבטא את שאט הנפש של החברה הישראלית כלפי מעשי האלימות המבוצעים תדיר כלפי נשים. עוד אני סבורה כי נסיבותיו של הנאשם שבפניי מחייבות אף מתן משקל לשיקולי הרתעת היחיד.

20. כך, עברו הפלילי של הנאשם כולל הרשעה משנת 2016 בעבירה של תקיפה סתם-בן זוג, בגינה הושתו עליו מאסר שישה חודשי על תנאי (ת"פ 56951-12-13 מיום 9.3.16); וכן כולל הרשעה קודמת משנת 2009 בעבירות של איומים והטרדה באמצעות מתקן בזק. העובדה כי בעברו של הנאשם הרשעה קודמת בגין ביצוע עבירת אלימות במשפחה, ממחישה את הצורך להשית עליו ענישה מוחשית שתחדד גבולות עבורו. על כך אוסיף כי באירוע הקודם הסתפק בית המשפט בענישה צופה פני עתיד אך הנאשם לא השכיל לאמץ הזדמנות זו ולחדול מדרכיו האלימות, ובצע העבירה נשוא הליך זה זמן קצר לאחר גזר הדין בתיק הקודם.

21. אכן, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את העובדה כי בחודשים האחרונים עבר הליך גמילה מסמים, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. עוד עולה מן התסקיר כי היחסים בין המתלוננת לנאשם (הגרופים מזה זמן רב) הינם סבירים, וכי לאחר סיום הגמילה שעבר הוא מגיע לבית המשפחה. עם זאת, אין בנתון זה כדי להוביל לאימוץ המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם צו של"צ, ובפרט כאשר הנאשם מתקשה ליטול אחריות למעשיו.

22. ברוח הדברים שצוינו לעיל, אני סבורה כי השתת עונש בדמות צו של"צ איננה סבירה בנסיבות העניין. הצורך בהרתעה בביצוע עבירות מעין אלה הוא רב, והדבר מקבל משנה תוקף בימים אלה. בנוסף, העובדה כי באמתחתו הרשעה קודמת בגין ביצוע עבירת אלמ"ב אף היא אינה מאפשרת להסתפק בעונש מקל כגון שירות לתועלת הציבור.

23. באיזון בין כלל השיקולים, בשים לב לצורך להעניק משקל לשיקולי הרתעה, כמו גם לתהליך הגמילה שערך הנאשם, המתבטא גם בנרמול יחסיו עם המתלוננת (שהיא, כאמור, גרושתו), אני סבורה כי נכון יהיה להשית על הנאשם מאסר שירות שירות. לנאשם ניתנו מספר הזדמנויות לגשת לבחינת כשירותו לביצוע עבודות שירות, אולם חרף הזמנות שנשלחו אליו והזמנות טלפוניות- לא התייצב לבחינה כאמור. בדיון מיום 09.02.20 הצהיר הנאשם כי הוא מבין שלא תינתן לו הזדמנות נוספת, אולם חרף האמור שוב לא התייצב כנדרש ממנו. בדיון מיום 06.05.20 לא התייצב הנאשם והוצא כנגדו צו מעצר. לבסוף, ומשאותר הנאשם, ניתנה לו הזדמנות נוספת ואחרונה לבחון את התאמתו לביצוע עבודות שירות. חוות דעת הממונה על עבודות שירות מצאה את הנאשם כשיר לביצוע עבודות כאמור, תחת מגבלות.

24. אני גוזרת אפוא על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר. המאסר ירוצה בעבודות שירות. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות ביום 9.5.21 בשעה 08:00 במפקדת עבודות שירות, באר שבע.

ב. מורה על הפעלת 6 חודשי מאסר על תנאי שהושתו על הנאשם בת"פ 56951-12-13 מיום 9.3.16, שירוצו בעבודות שירות, כך ששלושה חודשים ירוצו בחופף ושלושה חודשים במצטבר. סה"כ ירצה הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

ג. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירת אלימות, לרבות איומים.

ד. פיצוי למתלוננת בסך 3,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים החל מיום 01.03.2021.

מזכירות תשלח ההחלטה לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות שירות.

ככל שקיים פיקדון בתיק - יושב לנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, א' אייר תשפ"א, 13 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.